

SZEMLÉK ÉS ELLENŐRZÉSEK.

AKK FÉRENC hadnagy

Néhány gyakorlati kérdés a pénzügyi ellenőrző szolgálattal kapcsolatban

„A jó hadtápszolgálatnak óramű pontossággal kell működnie”, mondotta dicső példaképünk, a szovjet hadsereg megteremtője és szervezője, nagy tanítómesterünk, Sztálin elvtárs. Ennek a hatalmas, sok körültekintést és teljes odaadást igénylő hadtápszolgálat óraművének pontos működését az „ellenőrző szolgálat” ellenőrzi.

A magasabb pság-ok anyagi szolgálatának jelenlegi szervezése szerint a pü. szolgálat s ezen belül az „ellenőrző szolgálat” csak egy kis részét képezi, a gyakorlatban az elsőfokú hatóságok ellenőrző közegei azok, akik az agi. szolgálattal kapcsolatos összes számvitelt ellenőrzik. Ezen pü. ellenőrző szolgálat előkészítésével, a helyszíni ellenőrzés végrehajtásával kapcsolatos néhány gyakorlati kérdést fogok ismertetni.

A helyszíni ellenőrző szolgálatot akként kell megszervezni, hogy az illetékességébe tartozó összes számadótest teljes számvitelt és a pénzügyi szolgálat működése a megszabott időben részletes ellenőrzést nyerjen. Ez honvédségünk jelenlegi fejlesztési stádiumában, a munkáskáderek kinevelési időszakában, a közismerten nehéz létszámviszonyok mellett nem könnyű feladat. Ha ezen felül figyelembe vesszük azt, hogy az ellenőrzésnek oktatólagosnak kell lennie, mert célja az, hogy az ellenőrök a végrehajtó szerveket szolgálatukban állandóan támogassák, irányítsák, neveljék és rendeletek alkalmazásában az egységes felfogást biztosítsák, továbbá, hogy az ellenőrzés ne legyen teher a végrehajtó szerveknek, hogy az ne állítsa meg a csapat életét, — akkor ezekből természetesen következnek, hogy csak az ellenőr által alaposan előkészített, átgondolt,

helyes rendszer szerint megszervezett és jól végrehajtott ellenőrzés lehet csak a célravezető.

1. A helyszíni ellenőrzés előkészítése:

A helyszíni ellenőrnek a helyszíni ellenőrzést elrendelő nyiltparancs vétele után azonnali feladata, hogy az ellenőrzendő alakulat (számadótest) „iratgyűjtőjét” áttanulmányozza s ezáltal részletesen tájékozódjék az előző ellenőrzés eredményéről, az azzal kapcsolatos összes tett intézkedésekről és azok mikénti foganatosításáról. Így egy bizonyos képet kap az ellenőrizendő alakulat pénzügyi, számviteli helyzetéről, megismeri az alakulat gyakrabban előforduló hibáit és az elszámolással kapcsolatos gyengéit. Ez azonban még nem elegendő.

Az előző ellenőrzés és a jelenlegi ellenőrzés közötti időben az alakulat (csapat) élete nem állt meg. Annak az anyagi szolgálattal kapcsolatban egy egész csomó problémája, nehézsége merült fel, melyek helyes elintézését pü. vagy htp. pság-ától kérte. Ezek, mint „akták” elintézés alatt állnak a htp. szolgálat különböző előadójánál.

Okvetlenül szükséges tehát, hogy az ellenőrző bajtárs a kiszállás előtt elmenjen az előadókhoz (illetmény, kárügy, ruházat, élelmezési, hitelnyilvántartók stb.) és megtudja ezektől is az ellenőrzendő alakulatával kapcsolatos ügyek mikénti állását. Így papíron tulajdonképpen megismerkedett már csaknem teljesen az ellenőrzendő alakulatával, annak minden részben elintézés alatt lévő, vagy az előző ellenőrzés óta elintézett ügyével.

A helyszíni ellenőrzésnek egy másik célja az egységes felfogás biztosítása. Azok a bajtársak, akik ellenőrző szolgálatot látnak el, tapasztalhatták, hogy egyes rendeletek értelmezésénél a végrehajtó szervek részéről e téren milyen hiányosságok vannak. Okvetlenül szükséges tehát, hogy a helyszíni ellenőrzésre menő bajtársak a kiindulás előtt 2—3 órás megbeszélést tartsanak. Ezen a megbeszéléseken a két ellenőrzési idő alatt kiadott fontosabb és általános érvényű rendeleteket, továbbá az előző helyszíni ellenőrzések alkalmával felmerült és még nem tisztázott kérdéseket, utasításokat megbeszéljük, átpolitizálják, egységes nézetet alakítanak ki, hogy így az alakulat (csapat) felé az egységes felfogást biztosítsák.

Ezek komoly, alapos és sok munkát igényelnek, de okvetlenül szükségesek a célravezető helyszíni ellenőrzés előkészítéséhez. Csak ezek alapján tud az ellenőrző bajtárs a helyszínen az ellenőrzött bajtársak által feltett különböző sokoldalú kérdésekre helyes választ, útbaigazítást, tanácsot, támogatást és irányítást adni.

2. A helyszíni ellenőrzés megszervezése:

Az ellenőrzésnek a fenti szempontok szerinti előkészítése után az ellenőrző bajtárs útbaindulhat az ellenőrizendő alakulat felé. Természetesen a sokszor hosszú vasúti utazást arra kell felhasználni, hogy ezalatt ellenőrzési módszereit alaposan át-gondolja, ellenőrzését önmagának megszervezze. Ez annyit jelent, hogy az ellenőrzendő alakulatról eddig szerzett tapasztalatait, benyomásait mérlegeli, rendszerbe foglalja és ennek alapján tervet készít magának arról, hogy hogyan fogja ellenőri ténykedését végézni. Tudja, mi alakulatának legégetőbb problémája, ennek megoldásához kezd legelőször, tudja mi a számvittel kapcsolatos gyenge oldala, tehát már előre eltervezi magának, mi az a számadási rész, amit az ellenőrzés során különösebb figyelemmel, nagyobb gonddal kell megnéznie, s mi az, amit akár csak kémpróbaszerűen ellenőrizhet. A fő az, hogy az alakulathoz megérkezve, legyen egy kész terve az ellenőrzés lefolytatására vonatkozólag.

3. Az ellenőrzés végrehajtása:

A pénztár lerovancsolása és az alakulat parancsnokánál (htp. pk.) való jelentkezése és nyiltparancsának bemutatása után céltudatosan kezdje meg ellenőrzési ténykedéseit.

Legelőször is az ellenőrző maga, az alakulat általa ismert nehézségeit, felterjesztésének lényegesebb elintézt, vagy elintézés alatt lévő ügyeit említse meg. Adjon azokra vonatkozóan kimerítő határozott közléseket. Ezzel bizalmat és tekintélyt szerez magának. Az ellenőrzött rögtön megérzi, hogy nem valami régi típusú „szemlélő” jött őt ledorongolni, hanem olyan bajtárs, aki ismeri problémáit, foglalkozik velük. Ismeri nehézségeit, — akitől felvilágosítást, útmutatást, segítséget kap. Érdeklődjék ezután az ellenőr egyéb problémák, a mindennapi élet folyása kapcsán felmerült egyéb szolgálattal összefüggő kérdések felől. Azokra is adjon határozott válaszokat, útbaigazításokat, esetleg a helyszínen tegyen intézkedéseket. Ezzel nem állítja meg a csapat (alakulat) életét, hanem hozzá igazodva segíti, előre viszi azt.

A következő teendője az ellenőrző bajtársnak, hogy elkéri a pénz- és anyagszámadással kapcsolatos összes elszámolási segédleteket és hozzálát a számadótest mindennemű pénzre és a kijelölt anyagra vonatkozó számvitelének ellenőrzéséhez. Ellenőrzését a pn. ellenőrzésével kezdje és a csfn. ellenőrzésével folytassa. Ehhez asztalára készíti az összes hitelylivántartásokat, a hitelekbeől beszerzett anyagok nyilvántartásait, a htk-t, az élelmiszer számadást, a takarmány- és anyagjárandósági számadást, a fizetési osztályba soroltak számlakönyvét, a változási

kimutatásokat és egyéb előjegyzéseket, illetve számadási segédleteket. A pn-t és a csfn-t részletesen ellenőrizze le a csatolt okmányok alapján. Minden tételnél állapítsa meg, hogy a csatolt okmány számszerűleg helyes-e. Utána érdemileg bírálja el, figyelje, hogy az okmányok záradékai meg vannak-e és azok helyesek-e. A továbbiakban ellenőrizze, hogy minden kiadási tétel szerepel-e a természetének megfelelő hitel nyilvántartásában, s hogy a kiadásba helyezés a hitelfelhasználási terv szerint történt-e rendeltetésszerűen. Egyúttal ellenőrizze azt is, hogy nincs-e hitelkeret túllépés és a helyi viszonyokhoz mérten a hitelkeret nincs-e túl nagy összegben megállapítva. Ezután a kiadás-sal kapcsolatos esetleges anyagnyilvántartási-, takarmány-, vagy élelmiszerszámadási bevételezést ellenőrizze.

Amennyiben az ellenőrzött tétel htk. kezeléssel kapcsolatos, úgy azt is azonnal ellenőrizze, hogy az előírás, illetve jóváírás valóban megtörtént-e. A zsold és egyéb legénységi illetményekkel kapcsolatos tételeket azonnal hasonlítsa össze az élelmezési napló hátlapján kimutatott „mérleg” tételeivel.

A fizetési osztályba soroltak illetményeit azonnal ellenőrizze le, hogy azok a változási kimutatáson és a számlakönyvön helyesen vannak-e keresztülvezetve és hogy a felszámítás a csatolt igazoló bizonyítványok és állományparancs kivonatok alapján történt-e. A pn. illetve csfn. tételenkénti ellenőrzése során hajtsa végre az ellenszámlázásokat is. Ugyanis, ha egy tétel más számadótesttel viszonylagos kezelést kíván, rögtön ellenőrizze a magával hozott ellenszámlázási jegyzékek alapján, hogy az helyes-e. Ha pedig az ellenszámlázást neki kell kezdeményeznie, rögtön készítse el az ellenszámlázási jegyzéket. Minden egyes tétel ellenőrzése során az okmányokat azonnal lássa el ellenőrzési záradékkal, a számadási segédletekben pedig az ellenőrzött összegeket kézjeggyel lássa el. A pn. és csfn. tételenkénti ellenőrzése során azokat zárja le és állapítsa meg, hogy a maradvány összege valóban egyezik-e pénztár rovincsolása alkalmával a pénztárban előtalált pénzösszeggel, illetve a legutolsó számlakivonat végösszegével. Ezután ellenőrizze hasonló részletezéssel az élelmezési napló, az élelmiszer, a takarmány és anyagjárاندósági számadást és a számadás egyéb részeit a kirendelő nyilvántartás részletes utasítása szerint.

Az így, vagy ehhez hasonlóan előkészített, megszervezett és megtartott tervszerinti ellenőrzés, ha ez az ellenőrnök már gyakorlattá vá vált, gyors, eredményes és célszerű lesz. Csak így, tervszerűen végrehajtott ellenőrzéssel szolgálhatjuk jól ezen beosztásunkban szocialista hazánk és néphadseregünk építését.